

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XVI. De sancto Ephraim.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Κεφ. 15.

Πιστή τῷ ἀγίῳ εἰρηναῖῳ.

Εἰκαστὸν πάντας παραδοθόμενόν, καὶ εἰς τὰ
εὐαγγέλια τῶν καθόλυ ἐκκλησιῶν σε-
μιών, ἐφερόμενόν σύροντος δὲ ἐπινοσίων ή
τῆς πόλεως χωρίων τὸ γῆρας ἔχεν· σὺ φιλο-
σοφίαν μοναστικὴν τὸν βίον ὑπάσκηταις, οὐτε
ματανόν, οὐτε περισσοτέροις τοιούτοις ἐναι,
δεξιάντος ἐπὶ Ιοσήφον πατέρας τὴν σύρων
φύσιν ἐπέδωκεν, ὡς φιλοσοφίας μὲν τῷ
αὐτῷ ἐφικέναι θεωρημάτων ἀνοίκια δέ
καλαμπεράτη, λόγον, καὶ τῷ πυκνῷ καὶ σώ-
φρον τῶν νοματῶν, ὑπερβαλέσθε πάρ-
έπιον διδόκιμωάστε συγγραφέας· οὐτα
γέτων μὲν, εἴπεις τῷ σύρων ή ἐτέραις
γλώσσαις μεταβάλλοντα γεράματα, καὶ τῷ
καρυκείᾳ, ὡς εἰπεῖν, ἀφέλοις τῶν ἐλληνικῶν
γλωττικάτων, αὐτίκα φωριζόμενα, καὶ περι-
πέπλας απόρρει χρεῖον· ἐπίδε τῶν ἐφερόμεν
λογών, οὐχ οὐτας· περιόντος τὸ γένος, καὶ
εἰπεῖν, ἀ τινεγενέσθας τῷρες ἐλληνιδα
φύσιν ἐρμηνεύσοις· καὶ εἰ πολὺ δυσδεῖ τῆς
σε ἀπέφυκεν δρεῖσθαι· ἀλλὰ καὶ ἐλλην ἀναγ-
ινούμενος, ἐπιστοτῷ σύροις ἐναι. Ταῦτα
οἱ αμέλειοι καὶ βασιλέως, ὅτινα καπ-
παδοκανοὶ μητέροις μὲν ταῦτα ἐπισκοπή-
ται, πραγμάτητον αὐθεῖα, καὶ τῆς πατερός δύσεως
ταῦτας ὡς μοιδιαῖς καταφανεῖσιν,
καὶ τοῦτον τοῦτο παρ' ἐλλοιν ἐπὶ λόγοις
ταῦτας ταῦτα τῷ πατέρᾳ παραβολαῖς
αποκαθαίται τὸν ἐφερόμενον, διὰ τῆς τοῦ
βασιλέως φωνῆς ὑπενεχθείσαν, ὡς τῶν καὶ
αὐτοῦ πατέρων ἐλλογιμωτερούγενενδος συν-
ειλογήσαις λεγέσαι δέ ταῖς πάσας αὐτοῖς
πετεινοῖς μυριάδας ἐπῶν συγγενέψαι,
καὶ αὐτοῖς ἐργάκειαι πολλάκις, σπαθόν τῷ
αὐτῷ πατέρευον Συλλόγοις· ἐπιστρόστατος
οὐασσάν καὶ γνόσιον, αὐτοῖς τε τοῖς μα-
ρτύριοις συμεῖναν· ἐφ' οἷς μέγα διυχθόν οἱ σύ-
γεια παιδεῖς, καὶ ὅσοι τὴν πατέρα αὐτοῖς πατέρειαν
μελέσοις επίστης δὲ παντονάν, καὶ δρα-
ματοπαιαντοῖς ἐπὶ δύγλωττίαις· φασι δέ
τῷ μητρῶν δογμάτων διαμαρτεῖν αὐτούς.

CAPUT XVI.

De sancto Ephraim.

OMNIUM VERO LADEM SUPERGRESSUS
ESSE, & CATHOLICAM ECCLESIAM PLU-
RIMUM EXORNASSLE VIDETUR EPHRAIM SY-
RUS. QUI NISIBI NATUS AUT IN ALIO EJUS
TERRITORII LOCO, IN MONASTICA PHILOSOPHIA
AB INCEUNTE AETATE SELE EXERCUIT. ET CUM
NEC ABULLO DOCTUS FUisset, NEC SPEM AN-
TEA FECISSET TALEM SE ALIQUANDO FUTURUM,
REPENTE IN SYRORUM LINGUA AD TANTAM
ERUDITIONEM PETVENIT, UT PHILOSOPHIA
QUIDEM DIFFICILLIMA QUAEQUE THEOREMATA
FACILE PERCIPERET: FACULTATE VERO AC
SPLENDORE ORATIONIS, & SENTENTIARUM
CREBRITATE SIMIL ATQUE SAPIENTIA, GRÆCO-
RUM SCRIPTORES LONGO INTERVALLO SUPER-
ARET. ETENIM ISTORUM QUIDEM SCRIPTA, SI
QUIS IN SYRIACAM AUT ALIAM LINGUAM CON-
VERTERET, & CONDIMENTA, UT ITA DICAM,
GRÆCI LEPORIS ABSTULERIT, STATIM DEPRE-
HENDUNTUR, & PRISTINAM GRATIAM AMIT-
TUNT. IN LIBRIS AUTEM EPHRAIM, IDEM NON
ACCIDIT. NAM & IPO ADHUC SUPERFLUE
LIBRI EJUS IN GRÆCUM SERMONEM TRANS-
LATI SUNT, & ULIQUE AD HUC TEMPUS TRANSFE-
RUNTUR: NEC TAMEN A DOMESTICA AC NATIVA
PRÆSTANTIA MULTUM RECEDUNT. SED CUM
GRÆCE LEGITUR, NON MINUS ADMIRATIONI
EST, QUAM DUM SYRIACE. DENIQUE BASI-
LIUS QUI POSTEA CÆSAREÆ CAPPADOCUM
METROPOLIS EPISCOPUS FUIT, VIRUM HUNC
ADMIRATUS EST, & ERUDITIONIS CAUSA MAG-
NOPERE SUSPEXIT. QUAMOBREM NON IM-
MERITO EPHRAIM MIHI VIDETUR HOC LAU-
DIS TESTIMONIUM QUOD ORE BASILII PROLA-
TUM EST, AB OMNIBUS SIMUL QUI DOCTRINÆ
CAUSA INTER GRÆCOS EO TEMPORE CLARUE-
RUNT, COMMUNI CONSENSU RETULISSE: QUIPPE
CUM BASILIU, OMNIUM SUI TEMPORIS
CLOQUENTISSIMUS FUuisse AB UNIVERSIS COM-
PROBETUR. DICITUR POTRO CIRCITER TRICES
CENTENA VERSUM MILLIA IN UNIVERSUM
SCRIPTISSE; MULTOSQUE HABUuisse DISCIPULOS
QUI DOCTRINAM EJUS STUDIOSE AMULATI
SUNT. INTER QUOS NOBILISSIMI FUERUNT
ABBA, ZENOBIUS, HABRAAM, MARAS AT-
QUE SYMEONES: QUIBUS SYRI, & QUICUN-
QUE APUD SYROS EXQUISITIORIS DOCTRINÆ
STUDIOSI FUERUNT, MAGNOPERE GLORIANTUR.
NON SECUS PAULONAM & ARANAD ELO-
QUENTIAE CAUSA CELEBRANT: EOS TAMEN A
VERA FIDEI DOCTRINA ABERRASSE DICUNT.

U u u iii

Nec ignoro, olim quoque apud Osdroe-
nos fuisse viros doctissimos, Bardeanem
scilicet, qui hæresin ex ipsius nomine
appellatam condidit, & Harmonium
eiusdem Bardeanis filium: qui cum
Græcis disciplinis egregie institutus fuisset,
primus patrum sermonem metris
ac modulis subiecisse dicitur & choris
tradidisse: qua ratione Syri etiamnum
frequenter psallunt, non carminibus ab
Harmonio scriptis, sed numeris ejus
utentes. Nam cum à paterna hæresi non
omnino alienus esset, neque ab iis que
de anima & de ortu atque interitu cor
poris, deque regeneratione, Græcorum
Philosophi sentiunt, scripta sua ad lyra
cantum compoluit, & opiniones illas
operibus suis inscruit. Ephraim vero,
cum Syros & verborum elegantia &
modulationis concinnitate delinitos vi
deret, eaque ratione paulatim adduci,
ut idem cum Harmonio sentirent, ipse
licet Græci eruditiois expers, operam
dedit, ut Harmonii numeros intelligen
tia alisque retur: & juxta numeros scri
ptorum Harmonii, alios composuit li
bros, Ecclesiasticae doctrinae consenti
entes. Cujusmodi sunt ea, que in Hymnis
& in Encomiis sanctorum virorum ab il
lo sunt elaborata. Ex eo tempore Syri
juxta numeros canticorum Harmonii,
scripta Ephraim psallere solent. Quan
tum igitur ingenio valuerit, hinc etiam
licet conjicere. Quod vero ad vitam
attinet, ex bonis operibus & severa con
versatione non minus spectatus fuit.
Erat quietis amantissimus; Gravis præ
terea, & calumnias tantopere metuens,
ut cuiusvis mulieris vel solum aspectum
refugeret. Fertur sane mulierem quan
dam solutionis vitae, & moribus fortasse
inverecundam, sive sua sponte permo
tam ut hominem tentaret, sive ab aliis
accepta mercede ad hoc agendum im
pulsam, de industria ei in angipottu
quodam ex adverso occuruisse, intentis
oculis eum contuente. Illum vero
mulierem objurgasse, iussisseq; ut deorsum
oculos in terram defigeret. Et cur
nam, inquit mulier, id faciā, quæ non ex
tellure, sed ex te orta sum. Äquius est,
ut tu quidem terram aspicias ex qua or
tus es: Ego vero te aspiciam, ex quo pro
creata sum. Admiratus mulierem E
phraim, rem ut acciderat peculiari libro
exposuit: quem quidē librum doctissimi

οὐκ ἀγνῶ δέ, ὃς καὶ πάλαι ἐπομιῆ
τοι τέτον τὸν τερψκόν οὐδὲ σερβίον εἴη
το. Βαρδούσιντε, οὐ τινὶ παρ αὐτῷ καὶ
μέντην ἀρεστονικότατο, καὶ αἱμονοβορ
δησόντες πάντες ὅν φασι διὰ τὸν παρ εἰπεῖ
λόγων αὐχένα, τῷρτον μέτροις καὶ νομι
μουσικοῖς τῷ πάτερον Φανεῖ ἐπαγγεῖλ
καὶ χοροῖς αὐχέναι, καθάπερ καὶ το
λάκις οἱ σύροι Ψάλτεσσι, οἱ τοις αἴρει
συγχρηματοι, αἷλα τοῖς μέλοις καὶ
μενοῖς ἐπεὶ γὰρ εἰς ταντάτοις εἰσεστε
πατρώδεις αἱρέσεως, καὶ ὡν τοῖς ψυχήσιμο
τεῖστε καὶ Φθορᾶς σώματος. καὶ πα
γενεσίας, οἱ παρ ἑλληστι φιλοσοφεῖσι δίδ
ζον, οἵα γε υπὸ λύραν & συνεγενέ
συντεῖται ιανταῖς δόξας τοῖς σκεποῖς τε
ἔμιξε γεράμιασσιν οὐδὲν δὲ φερεῖσθαι
μηριατές σύρεται πάλιν τὸν νομιμοτάτο
τῷ ρύθμῳ τῆς μελωδίας, τοῦ καὶ τοτε
τικούρις ομοίως αὐτῷ δοξάσει, πα
τέλλεισκτος παιδείας ἀμοιρος, επειτὴν το
λήψη τῶν αἴρεμον μέτρων καὶ περιτά
λητῶν ἔμενε γεράμιασσιν, εἴτε αγεν
σιαναδόσας τοῖς ἐκκλησιαστοῖς δύρμα
συνέπειν ὅποια αὐτῷ τεπέντοντο εἰς το
ῦμον καὶ ἐγκωμίοις αἴπατον αἰδεῖσι
ἐπεινετεῖ σύροι τὸν νόμον τὸν αἴρει
τατὸν ἐφραιμοῦ Ψάλτεσσιν πάλιν πρ
τὸν φύσινεγγόντος, καὶ ἐπὶ τέτε τεκμηρ
χεών· οὐδὲ καὶ τον βίον, οὐδὲ αγαθὸν
καὶ ἀκείνετε πολιθείας ἐπιφανεσμένον
εἰς ἀγανάρεστος σεμνός δέ. Σταύριον
ἐπιστέτον δύλιασθεντος, αἰστόποντος
καὶ αὐτοῦ τὸν θέαν φυλάττεις λογοθε
ποὺς γνωταῖς πνεὶ αἰμελῆ τὸν βίον, αὐτοῦ
ισταῖται τερψκόν, αὐτὸν τὸν αἴρει πρότε
πέπι μισθῷ τετο αἴλιοις σπαδίζεται
τοῖσις ἐν σενωπῷ αὐτοῦ πρέσβεων πατέται
αὐτοῖς αὐτοῖς αὐτοῖς ἐλέπτεται τοῖσι
πιπται αὐτοῖς, οὐδὲ γάρ οὐδὲν τοπελεῖσθαι
καὶ πάντες εφητὴν πάντας θελατόγητος, αἴλιο
εὔχρυσον δικαιοτερον γένεται, σεμνεῖσι
οὐρανὸν δέ τοις εὔχεται τὸν θρόνον ἐμεῖς τελεσ
εῖμι· θαυμάσας δέ τὸ γενίαν εὐρε
εἰς συγχρηματοσύμβαντεχνημάτοις, οὐτο

σύρων λόγοις ἐν τοῖς πατεράδαις τῷ αὐτῷ λόγῳ τέλεχασι λέγειν γεννήτο πεπικρατῶς δογῆς ἔχον, αἴφετει μοναστικοῖς αγωγαῖς μετῆτε, μηδὲ παθεατίσθωμεν οὐδὲ πιθεγυρόθε. Βατώ γένι ἐπὶ πολλαῖς ἡμέραις ὥσπερ εἰάθετης μηδονή, πατερόφερων αὐτῷ τὸ σκοτίον ὁ διακονεύεινθε, την̄ χυτεαν̄ εκλασειν̄ αἱδοῖον̄ καὶ δέειν κεκεληπτήρων ιδῶν, αἱλατά τέτερός, καὶ τομέας, ἑψη, πατερότοσον̄ φυτοῖς, εἰδεῖν τοῦτον̄ τὴν χύτεαν̄ κατεύθυντα τῆς χύτεας, ἐδειπνοτερόν̄ οστον̄ δὲ κενῆς σπερτά δόξην, ἀλεύθερον̄ πολὺς Φῦφον̄ ἐπισκοπεῖς ἐνικόχαστον̄ αὐτῷ πάντας, καὶ συλλαβεῖν̄ ἐπειδῶντο, ὡς ἐπιτιθετούντας αἴσιοτες αὐλίκας δὲ αἰδομένθε, εἰς την̄ αἴροσαν̄ σπέσαλε, καὶ αἵρεσπανταν̄ εἰδείκους ἕαντον, αἰτάλιως βασίλειον, καὶ την̄ εἰδηταὶς ἐπιτιθέσαν, καὶ δημοσίᾳ εἰδένταν̄ ἐπειδὲ ἔξω φρεγῶν̄ εἶναι νομίσαντες οἱ πολλοὶ θεμέτων, τῆς επ' αὐτὸν̄ ὄρμης ἀνεκόπιταν, καιεσθεν̄ δύρων̄ αἰπέδεσσος, καὶ μέχει ἐπειδὲ ἐχρόσιον̄ έπι, διέλασεν̄ ἀλλα τοῖς αὐτοῖς ἐγγενεῖς ἐφραίμ διέκειτο γομαῖς ἢ τολείωσταν̄ εἰτε καὶ λεγυστινοὶ ἐπιχειροῖον̄ οἷον δὲ αὐτῷ εἰέγασαις τῷ πολλοὶ τῆς τελευτῆς, ἐπειδὲ αἴσιομηνούντον̄ εἶναι μηδοκεῖ, ἐντάδες αὐαγρεῖς φομαῖς λιμεροειδαταζόντες την̄ εἰδεσπονθῶν πόλιν, οὐ πολλὰ χέργουν προσελθών τῷ δικήματῷ εἰς φιλοσόφη, κατειμαζότες τὰς τελεαὶς ἐχοντας, ὡς δέ εον̄ πατεροειδῶντας τὸ αἰματιλον, δοκεία πληντείων φθερόμενον τούς οἰκεῖους πλέοντον ἐπιμελῶς φυλαπτον-
τας, εἰτι βλαβῇ σφῶν καὶ πριωτεῖα τῆς αἵλιας ψυχῆς λιπιμιατέσσαν πανιδαπτές πλούτα καὶ αὐτός τῷ σωματίῳ καὶ τῷ αἴλιῳ, φιλοσοφῶν̄ εἰδείκουν παρέχοδεν δὲ τοῖς ποικιλμύρες, διὰ τῶν ἔργων αἰπήλεγχει· οἱ δὲ, αἰδεμέντες τὸν αἰδέαν καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους, ἀλλὰ εδέν ἡμῖν μέλει ποιεῖς, ἐφασαν̄ δὲ τὰ τοιαῦτα ἐπιτερψόμενοι διακονεῖσθαι, απορεύμενοι, χειρῶν πανταν̄ παρέχειν καὶ διεργάταις κεκλινότων, καὶ κατηλιώτων τοποθετίας ποιεύμενων ὑπολαβῶν διαβούλιον δοκῶν̄ πρέστητον, τούτον δέξιοχεεντες

A Syrorum inter præstantissimos illius liberos collocarunt. Memoræ quoque proditum est, illum cum antea supra modum iracundus esset; ex quo Monasticam disciplinam excolare coepit, à nemine unquam visum esse iratum. Quodam igitur tempore, cum multos per dies, uti solebat, jejunasset, minister qui cibum ei afferebat, ollam fregit. Quem ille pudore ac metu constrictum animadvertis: Bono animo esto, inquit, Eamus ad cibum, quando ille ad nos non venit. Mox ad ollæ fragmenta sedens cenavit. Qualiter vero inani gloria superior fuerit, hinc intelligi potest. Decretum quo electus fuerat Episcopus, quidam ad eum attrulerant, ac simul cum comprehendere conabantur, tanquam ad ordinationem ducti. Id cum præsensisset, statim in forum cucurrit; & indecorè incedens, ac vestem trahens, & in publico comedens, se pro insano spectandum exhibuit. Ubi vero qui illum comprehensuri venerant, hominem mente captum esse arbitrati, appetere cum ulterius ac persequi delitescerunt, ille opportunitatem nactus aufugit, & eo usque delituit, donec alius ordinatus fuisset. Ac mihi quidem hæc de Ephram commemorare sufficiet. Indigenæ vero plura de illo & norunt simul & commemorant. Illud autem quod paulo ante mortem ab eo gestum est, quoniam memoria dignum mihi videatur, hoc loco exponam. Cum famæ urbem Edessénorum jamdiu premeret, ipse post longum temporis spatium progressus ē cella in qua philologabatur, divites increpare coepit, qui tribules suos alimentorum penuria pereentes, contra quam fas erat, negligenter, & suas opes studiole servarent ad suam ipsorum perniciem, & ad cruciatum animæ lux: quam quidem ille quibusunque opibus ipsiq; adeo corpori & omnibus aliis rebus præstare, philosophando ostendebat. Ipsos vero animam suam nullo in pretio habere, ex operibus ipsius demonstrabat. Illi hominē ejusque sermones reveriti, hæc ei respondebunt: Nobis facultatum levis est cura. Sed cuinam committenda sit earum dispensatio ambigimus, cum omnes propriodemum inhient lucro, eaque re ad quæstum faciendum abutantur. Tum ille: Ecquis, inquit, vobis ego esse videor? Cumque illi fide dignum

& valde probum ac bonum virum fateantur, talemque omnino qualis de co fama percrebuisse, ille, vestrae igitur causa, inquit, libens hoc munus subibo. Sumptaque ab illis pecunia, trecentos circiter lectos in publicis porticibus constituit: & eos qui ex fame morbum contraxerant, curare cœpit. Peregrinos quoque & eos qui ob alimentorum inopiam ex agris confluabant, benignècepit. Postquam fames finem accepit, ipse in cellam suam regressus est, in qua prius philosophari confluverat. Et cum paucos illic dies supervixisset, fato funetus est: in Ecclesiastico quidem ordine ad diaconatum duntaxat progressus, virtutis tamen causâ non minus celebratus, quam illi qui ob sacerdotii dignitatem, viteque integritatem & erudititionem ab omnibus suspiciuntur. Hæc sunt virtutis que in Ephræm fuit, indicia. Nam pro dignitate dicere, & omnia accurate commemorare, quonam modo & ille, & singuli qui eo tempore philosophati sunt, vixerint, & apud quos conversati sint, res est qua scriptorem ejusmodi requirat, qualis ille ipse fuit. Me quidem id præstare non posse intellico, tum ob doctrinæ tenuitatem, tum obignorationem tam virorum ipsorum, quam rerum ab iisdem præclare gestarum. Alii enim eorum in solitudine delituerunt. Alii vero, licet in media civitatum turba vixerint, viles & abjecti, nec à vulgo ullatenus discrepantes videri voluerunt: virtutem quidem leduo excolentes: veram tamen hominum de ipsis existimationem subterfugientes, ne ab aliis laudarentur. Nam cum ad mercedem futuorum bonorum mentis sua aciem intenderent, restem operum suorum Deum solum constituebant: externæ vero gloriæ nulla ipsis fuit cura.

D

CAPUT XVII.

Derebus que tunc gestæ sunt: & quo pacto conspirantibus in unum Episcopis atque Imperatoribus, Christianæ religio amplificata fuerit.

Sed & qui tunc Ecclesiis præsidebant, omnes proptermodum districtam vindicationem inibant. Ex quo factum est, ut populi ab hujusmodi præsulibus gubernati, Christi cultui omni studio

Κεφ. 18.

Πιεστού τόπου πρηγματων, ὅπως ἐκσυνδροῦν τοις θεοῖς ταῖς τάραχαις, τοκατα χριστὸν καὶ οὐδὲν μή.

ΩΣ ἐπίπαυ ἐγώ οἱ προεστῶτες τοῦ σκηνηληπτιῶν, τού βίου πολέμου τού πολέμου τού τοιότοις ἀναγόμενα ταπιθας απρδαίως. συνίστασθε οὖτις τού κρι-